

Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY
FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

De eerbiediging van grondrechten in de hele EU bevorderen

Het FRA

- verzamelt tijdig relevante gegevens en informatie;
- deelt empirische inzichten en adviseert politici en beleidsmakers;
- maakt het publiek bewust van de grondrechten;
- werkt samen met internationale, uniale en nationale partners.

Het FRA produceert diverse publicaties en onlinetools, waaronder handboeken, rapporten, focuspapers en adviezen.

Deze brochure presenteert een aantal van deze publicaties en tools.

Wilt u meer weten?

Ga naar <http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources>

Verslag over de grondrechten

In het jaarlijkse *Verslag over de grondrechten* worden de belangrijkste ontwikkelingen in het desbetreffende jaar beschreven. Doordat het verslag niet alleen ingaat op de geboekte vooruitgang, maar ook op de hardnekkige obstakels, biedt het inzicht in de hoofdthema's in het grondrechtendebat in de EU.

Het onderdeel *Focus* – dat ook afzonderlijk wordt gepubliceerd – behandelt de meest actuele thema's. Het verslag is beschikbaar in het Engels en Frans.

Het FRA publiceert ook zijn *adviezen*, die zijn gebaseerd op het in het *Verslag over de grondrechten* gepresenteerde bewijsmateriaal. Een kort maar informatief overzicht van deze adviezen is beschikbaar in 24 talen.

Asiel, migratie en grenzen

Door de komst van een ongekend aantal vluchtelingen en migranten staat de EU voor talrijke uitdagingen. Het FRA zet met zijn veelzijdige en praktische deskundigheid op dit complexe gebied aan tot naleving van de mensenrechten.

Naast regelmatige updates over ontwikkelingen op dit terrein publiceert het FRA focuspapers over actuele vraagstukken en compilaties en toolkits met beschikbare beleidsalternatieven. Bijzonder populair is ook het handboek van het FRA over dit onderwerp voor juridische beroepsbeoefenaars en ngo's.

Enkele recente publicaties:

- *FRA Opinion concerning an EU common list of safe countries of origin* (maart 2016, in het Engels)
- *Fundamental rights implications of the obligation to provide fingerprints for Eurodac* (oktober 2015, in vijf talen)
- *Cost of exclusion from healthcare: The case of migrants in an irregular situation* (september 2015, in het Engels)
- *Legal entry channels to the EU for persons in need of international protection* (maart 2015, in het Engels)
- *Handboek Europees recht op het gebied van asiel, grenzen en immigratie* (juni 2014)

Informatiemaatschappij, privacy en gegevensbescherming

Een reeks terroristische aanslagen heeft de roep om versterking van de surveillancacapaciteit van inlichtingendiensten doen aanzwellen. Ondertussen maken steeds meer mensen zowel op het werk als thuis gebruik van ICT, met alle zorgen over privacy

en persoonsgegevens van dien.

Het FRA verricht belangrijk onderzoek om wetgevers en professionals te helpen voorkomen dat de grondrechten het onderspit delven in een wereld waarin alles en iedereen in toenemende mate met elkaar verbonden is.

Enkele recente publicaties:

- *Surveillance door inlichtingendiensten: waarborging van de grondrechten en rechtsmiddelen in de Europese Unie – Samenvatting* (november 2015)
- *Handboek Europese gegevensbeschermingswetgeving* (juni 2014)
- *Toegang tot rechtsmiddelen op het gebied van gegevensbescherming in de EU-lidstaten – Samenvatting* (januari 2014)

LHBTI

Overall in de EU worden homoseksuele, biseksuele en interseksuele personen en transgenders (LHBTI) nog altijd gediscrimineerd. Omdat velen van hen het moeilijk vinden aangifte te doen van incidenten, blijven grondrechtenschendingen vaak onopgemerkt.

Het FRA geeft LHBTI'ers een stem door hun discriminatie te documenteren, door in kaart te brengen welke obstakels ze tegenkomen bij de volle uitoefening van hun rechten, en door suggesties te doen voor de aanpak van deze barrières.

Het FRA stelt regelmatig onderbelichte onderwerpen aan de orde, zoals de zienswijzen van specialisten die verantwoordelijk zijn voor de bescherming van de (grond)rechten van interseksuelen.

Enkele recente publicaties:

- *Professionally speaking: challenges to achieving equality for LGBT people* (maart 2016, in het Engels)
- *The fundamental rights situation of intersex people* (mei 2015, in het Engels)
- *Trans zijn in de Europese Unie – vergelijkende analyse van gegevens uit de Europese LHBT-enquête – Samenvatting* (mei 2015)
- *EU LGBT survey – European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey* (oktober 2014, in het Engels)

Toegang tot het recht

Toegang tot het recht is niet alleen een recht op zichzelf, maar ook een instrument om andere rechten te waarborgen.

Als belangrijk element van de rechtsstaat biedt toegang tot het recht personen de mogelijkheid om zichzelf te beschermen tegen inbreuken op hun rechten, verhaal te halen

voor onrechtmatig gedrag, de uitvoerende macht rekenschap te laten afleggen en zichzelf te verdedigen in strafrechtelijke procedures.

Het FRA werkt aan de versterking van dit fundamentele recht door de belangrijkste elementen ervan voor het voetlicht te brengen, licht te werpen op belemmeringen voor een doeltreffende toegang tot het recht en op empirisch bewijs gebaseerde adviezen voor het wegnemen daarvan te verstrekken.

Enkele recente publicaties:

- *Handboek betreffende Europese wetgeving inzake de toegang tot het recht* (juni 2016)
- *FRA Opinion on the exchange of information on third-country nationals under a possible system to complement the European Criminal Records Information System* (december 2015, in het Engels)
- *Ernstige arbeidsuitbuiting: werknemers die zich binnen of naar de Europese Unie verplaatsen – Samenvatting* (maart 2016)

Haatmisdrijven

Haatmisdrijven vormen de ernstigste vorm van discriminatie en een grove schending van de mensenrechten.

De meeste haatmisdrijven in de EU worden echter niet gemeld noch vervolgd.

Het FRA spant zich op diverse manieren

in om haatmisdrijven tegen te gaan. Het agentschap is lid van de werkgroep voor het verbeteren van de melding en registratie van haatmisdrijven in de EU, die een compendium van goede praktijken heeft gepubliceerd ter ondersteuning van beleidsmakers en mensen uit de praktijk.

Ook heeft het FRA de incidentie van haatmisdrijven tegen specifieke groepen uitgebreid gedocumenteerd, slachtoffers gevraagd naar hun ervaringen en de factoren vastgesteld die de melding en vervolging van deze misdrijven ondermijnen.

Enkele recente publicaties:

- *Gerechtigheid voor slachtoffers van haatcriminaliteit: professionele perspectieven – Samenvatting* (april 2017)
- *Promoting respect and diversity – Combating intolerance and hate crime* (september 2015, in het Engels)
- *Equal protection for all victims of hate crime – The case of people with disabilities* (maart 2015, in het Engels)
- *Ervaringen van Joodse mensen met discriminatie en door haat ingegeven misdaden in lidstaten van de Europese Unie* (november 2013)

Rechten van het kind

Ook kinderen hebben rechten en worden beschermd door verschillende EU-mechanismen. Veel jongeren zijn echter slecht geïnformeerd over hun rechten en over de middelen en diensten die tot hun beschikking staan.

Het FRA bevordert de bescherming van de rechten van kinderen door beleidsmakers, mensen uit de praktijk en het publiek te informeren over deze rechten en door lacunes in de bescherming vast te stellen.

Ook brengt het FRA specifieke publicaties uit voor jonge doelgroepen, zoals een serie [video's](#) en infografieken over deelname aan gerechtelijke procedures.

Enkele recente publicaties:

- *Handboek over het Europese recht inzake de rechten van het kind* (november 2015)
- *Kindvriendelijke justitie – vooruitzichten en ervaringen van kinderen en beroepsbeoefenaars – Samenvatting* (februari 2017)
- *Voogdij over kinderen die van ouderlijke zorg verstoken zijn – Handboek* (juni 2014)

Kinderen met een handicap

Miljoenen personen in de EU hebben een handicap. Personen met een handicap kunnen op een zeer waardevolle manier bijdragen aan de samenleving, maar diverse obstakels beletten hun dit te doen.

Het FRA helpt de positie van personen met een handicap te verbeteren door te wijzen op hindernissen, beste praktijken te bevorderen en het bewustzijn te vergroten van hun rechten, zoals vastgelegd in het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap – het eerste internationale verdrag waartoe de EU is toegetreden.

Steeds meer publicaties van het FRA over vraagstukken die verband houden met personen met een handicap, verschijnen in een gemakkelijk te lezen uitgave.

Enkele recente publicaties:

- *Geweld tegen kinderen met een handicap: wetgeving, beleid en programma's in de EU – Samenvatting* (december 2015)
- *Implementing the UN CRPD: An overview of legal reforms in EU Member States* (mei 2015, in het Engels)
- *Het recht op participatie in de politiek van personen met een handicap* (mei 2014)

Grootschalige enquêtes

Het FRA houdt grootschalige enquêtes om politici en beleidsmakers wetenschappelijk onderbouwde bijstand te verlenen. De enquêtes bieden cruciale informatie met opvattingen en ervaringen van personen met verschillende achtergronden.

De **interactieve gegevensverkenner** biedt snelle toegang tot de enquêtegegevens die het FRA compileert: <http://bit.ly/fra-data>

Recente en lopende enquêtes:

EU-MIDIS II: signaleren van trends

In de tweede enquête over minderheden en discriminatie in de Europese Unie (EU-MIDIS II) worden de effecten van antidiscriminatie- en gelijkheidsbevorderende maatregelen beoordeeld.

EU-MIDIS II bestrijkt alle 28 lidstaten en er worden 25 200 personen uit verschillende etnische minderheden of met een migratieachtergrond ondervraagd. De enquête concentreert zich op werkgelegenheid, onderwijs, gezondheidszorg en huisvesting en op discriminatie, slachtofferschap van misdrijven en bewustzijn van rechten.

De enquête omvat ook de tweede reeks van op de Roma gerichte enquêtes van het FRA. Hieruit zal blijken welke vooruitgang is geboekt bij de tenuitvoerlegging van het EU-kader voor de nationale strategieën voor de integratie van de Roma.

Roma-enquête

De Roma vormen de grootste etnische minderheid in de EU. Ondanks de diverse inspanningen voor een gelijke behandeling wat de eerbiediging van hun grondrechten betreft, worden Roma nog altijd geconfronteerd met discriminatie en met een ongelijke toegang tot diverse diensten. De FRA-enquêtes bieden betrouwbare en vergelijkbare gegevens ten behoeve van projecten die dit hardnekkige verschijnsel moeten aanpakken.

Geweld tegen vrouwen: een Europese enquête

Met interviews met 42 000 vrouwen in de hele EU is de enquête van het FRA van 2014 de grootste enquête over gendergebaseerd geweld tegen vrouwen die ooit in alle 28 lidstaten is gehouden. De enquête had betrekking op fysiek, seksueel en psychisch geweld. Ook werd in de enquête gevraagd naar ervaringen met stalking, seksuele intimidatie, misbruik met behulp van nieuwe technologieën en ervaringen met geweld in de kindertijd. Het FRA heeft de gedetailleerde bevindingen gebruikt in voorstellen voor te treffen maatregelen op de vele gebieden waar er sprake is van geweld tegen vrouwen.

Apps en onlinetools

Het FRA produceert een scala aan concrete en innovatieve tools om grondrechten toegankelijker te maken voor iedereen.

Charterpedia

Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie garandeert een breed scala aan grondrechten voor EU-burgers en -ingezetenen. Het Handvest is sinds 1 december 2009 wettelijk bindend.

Charterpedia biedt gemakkelijk toegankelijke, per artikel geordende informatie over het Handvest. Ook zijn op Charterpedia de volledige tekst van en de juridische toelichtingen op de afzonderlijke artikelen te vinden, evenals de daarmee samenhangende nationale en EU-jurisprudentie en de desbetreffende FRA-publicaties. Charterpedia is online en via een app (iOS en Android) toegankelijk.

Clarity

Clarity helpt u organisaties te vinden die u kunnen bijstaan als u denkt dat uw rechten zijn geschonden.

U kunt deze tool gebruiken op uw pc en mobiele apparaten. Ze bevat informatie over het gebruik ervan, een lijst van niet-gerechtigde organen die zich bezighouden met grondrechten, en informatie over internationale en EU-organen waar u een klacht kunt indienen.

<http://bit.ly/fra-clarity>

Handboeken

De handboeken van het FRA bevatten een beknopt, maar grondig overzicht van Europese hoofdbeginselen die gelden voor diverse thematische gebieden.

Opgesteld in samenwerking met de Raad van Europa en de griffie van het Europees Hof voor de rechten van de mens,

beogen ze de bekendheid van door de Europese Unie en de Raad van Europa vastgestelde wettelijke normen te vergroten.

Door te wijzen op relevante jurisprudentie en andere rechtsinstrumenten fungeren de handboeken als praktische gidsen voor juristen, andere vakmensen en het maatschappelijk middenveld. Specifiek materiaal, zoals de toolkit voor mediapluriformiteit en het cursusboek voor de politie, zullen deze handboeken aanvullen.

Recente handboeken zijn onder meer:

- *Handboek betreffende Europese wetgeving inzake de toegang tot het recht* (juni 2016)
- *Handboek over het Europese recht inzake de rechten van het kind* (november 2015)
- *Handboek Europees recht op het gebied van asiel, grenzen en immigratie* (juni 2014)
- *Handboek Europese gegevensbeschermingswetgeving* (juni 2014)
- *Handboek over de Europese antidiscriminatiewetgeving* (maart 2011)

FRA-adviezen

Het FRA brengt op verzoek van het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie adviezen uit over specifieke onderwerpen. De adviezen bestrijken een veelheid aan thema's en beogen ervoor te zorgen dat EU-wetgevingsvoorstellen verenigbaar zijn met de grondrechten.

Enkele recente FRA-adviezen hebben betrekking op:

- vereisten uit hoofde van artikel 33, lid 2, van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap;
- de ontwikkeling van objectieve indicatoren voor de grondrechten om de naleving te meten van de gedeelde waarden van de EU;
- een gemeenschappelijke Europese lijst van veilige landen van herkomst;
- een mogelijk wetgevingsinstrument ter aanvulling op het Europees Strafregisterinformatiesysteem met informatie over onderdanen van derde landen.

Onze publicaties zijn beschikbaar in het **Engels** en **sommige in alle officiële EU-talen**.

Ga naar <http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources> om elektronische kopieën te downloaden of gratis gedrukte exemplaren te bestellen.

Ga naar <http://bookshop.europa.eu> voor een gratis gedrukt exemplaar via de EU Bookshop.

- fra.europa.eu
- facebook.com/fundamentalrights
- twitter.com/EURightsAgency
- information@fra.europa.eu
tel +43 158030-0

FRA – BUREAU VAN DE EUROPESE
UNIE VOOR DE GRONDRECHTEN
Schwarzenbergplatz 11
1040 Wenen
OOSTENRIJK

Publicatiebureau

Print: ISBN 978-92-9491-613-6 doi:10.2811/27774
PDF: ISBN 978-92-9491-601-3 doi:10.2811/681994
TK-07-16-167-NL-C
TK-07-16-167-NL-N